

TORONTÁL

Ára 1 Din	Szerkesztőség ęs kiadóhivatal: Vel. Becskerek, Obilityeva (Zápolya) u. 1	POLITIKAI ęS TÁRSADALMI NAPILAP	Az előfizetés ára:		Ára 1 Din
	Telefonszámok: Szerkesztőség 281 Kiadóhivatal 2 Sürgőnycim: Torontál, Veliki Becskerek		Felelős szerkesztő: Dr. MARA JENŐ	Egész ęvre . 300 D Negyedęvre . 75 D Félévre . . . 150 D Havonta . . . 25 D	

LEGUJABB

— Déli telefonjelentéseink. —

Ma vagy holnap alakul meg az új kormány.

Beograd, jul. 15.

A tegnapi nap folyamán végre teljesen tisztázódott a politikai helyzet az egyes parlamenti pártok között. Az összes politikai kérdések alapos vita alá kerültek ęs most tisztán áll a helyzet.

Az új kormány megalakításának utjában egyetlen akadály sem áll már. A király ma délelőtt érkezett meg Blédből Beogradba, ahol csak nagyon rövid időt tölt el.

Pasity ma, vagy holnap beadja lemondását ęs előterjeszti az új kormány listáját a radikális- ęs a Radics-párt tagjaiból, úgy hogy az új kormány még ma, vagy legkésőbb holnap megalakul ęs léteszi a király kezébe az esküt.

A politikai élet nagy napjai.

Az egység-párti képviselők kommunikéje.
Az ellenzéki blokk ülése.

Beograd, jul. 15.

A nemzeti megegyezés blokkjának végrehajtó-bizottsága tegnap délután ülést tartott, amelyen megtárgyalta a politikai helyzetet ęs Radics Pavlenak a blokkal szembeni magatartását. Radics Pavle azonban nem vehetett részt az ülésen, mivel ugyanabban az időben saját klubjában volt elfoglalva. A blokk végrehajtó-bizottsága ilyenformán csak informatív jellegű tanácskozásokat folytatott.

Az ülésről kommunikét adtak ki, melyben közlik, hogy a döntést Radics Pavle távolmaradása miatt, mára halasztották.

A blokk ülésével egyidejűleg ült össze a horvát paraszt-párt képviselői klubja, hogy az ellenzékkel szembeni viszonyát megtárgyalja. A szónokok megállapították, hogy miután pártjuk koalícióba lépett a radikálisokkal, meg kell szakítani a politikai érintkezést a blokkal, a vezetőkkel való baráti összeköttetés fenntartása mellett. Ilyen értelemben határozatot is hoztak ęs felhatalmazták Radics Pavlet, hogy a döntést közölje a blokk vezetőségével.

Szenzáció erejével hatott, bár egyesek szerint előrelátható volt, a horvát egység-párti képviselők magatartása, akik, mint megírtuk,

Becskerek, jul. 15.

A politikai helyzet a jelen pillanatban még a reggeli események befolyása alatt áll.

Ófelsége a király délelőtt 11 órakor érkezett meg Beogradba, ahol az állomáson Makszimovity belügyminiszter, Radejevity Áca közlekedési miniszter ęs a hatóságok fejei várták.

A király megérkezése után azonnal fogadta Ninesity külügyminisztert.

A király ma délután fogadja Pasity miniszterelnököt. Ha egészségi állapota ezt nem engedi meg, úgy a király ellátogat a kormányelnök lakására.

Radikális- ęs Radics-párti körökben bizonyosra veszik, hogy a kormány lemondása ęs az új kormány kinevezése ma este megtörténik.

kiléptek a Radics-párt kötelékéből. A horvát pártegységből kivált képviselők az este hosszabb kommunikét bocsájtottak ki, melyben ismertetik magatartásukat ęs felemlítik, hogy milyen körülmények készíteték őket erre a lépésre.

„A választások idején a horvát paraszt-párttal együtt léptünk fel — mondja a nyilatkozat — a horvát nép érdekeinek megvédése érdekében. A szkupstinában is mint egység léptünk fel. Március 8-án hangzott el Radics Szeptán ismeretes nyilatkozata, melyben az alkotmány elfogadása mellett tör lándzsát — ezt a kijelentést már nem helyeselhettük ęs ettől a perctől kezdve elváltak utjaink. Annak idején kifejezésre is juttattuk kifogásainkat ęs leszögeztük álláspontunkat. A horvát paraszt-párt tegnap délutáni ülésén, melynek napirendjén a megegyezés szerepelt, Radics Pavle megvonta tőlünk a szót ęs megtiltotta, hogy a vitában felszólaljunk. Ilyenformán nem maradt más elhatározásunk, mint kilépni a horvát pártok szövetségéből. A megegyezést szükségesnek tartjuk, de nem a vidovdáni alkotmány ęs az ezzel teremtett helyzet alapján. A határozatról értesítettük a pártvezetőséget, melynek döntését kérjük ki.“

Négy évi fegyházra ítélték Kosztka főtanácsost.

Budapest, jul. 15.

Kosztka István pénzügyi főtanácsos ügyében, aki szerelmi féltékenységéből agyonlőtte Valerián Zsigmond huszárezredest, ma délelőtt fejezték be a perbeszédet, a mely után a bíróság Kosztkát bü-

nösnek mondotta ki a Btk. 285. szakasza alapján, erős felindulásban elkövetett emberölés büntette miatt ęs ezért négy évi fegyházra ítélte, amelyből kilenc hónapot a vizsgálati fogsággal kitöltöttnek vett a bíróság.

A radikálisok a megegyezés kérdését teljes egészében elfogadták.

Beograd, jul. 15.

A radikális-klub tegnap egész napon keresztül folytatta a vitát a Radics-párttal kötendő megegyezésről. A délelőtt szónokai majdnem mind a megegyezés mellett foglaltak állást.

A délutáni ülésen Markovity Lázár dr. beszélt, aki úgy lehet mondani, a kormány véleményét mondotta el.

A radikális klubnak el kell fogadnia a megegyezést — mondotta Markovity — egyrészt, mert Pasity javasolja azt, másrészt így parancsolja az eszélyesség. Szükségesnek tartom azonban, hogy a megegyezés előzményeiről némi tájékoztatást adjak.

A február 8-iki választás megadta a kormánynak a többséget ęs a horvát falusi-párt is megtartotta eddigi pozícióját a maga 69 mandátumával. A választás ezen eredménye ugyszólván kényszerítette a két pártot arra, hogy vizsgálat tárgyává tegye a helyzetét. Radicséknak be kellett látniok: hogy nem változtathatnak az állampolitikán ęs hogy eddigi harcaik Beograd ellen nem hoztak a horvátoknak hasznot. Megérezték ebben a helyzetben azonban azt, hogy a radikálisok békére vannak hangolva ęs hogy a horvátokkal szemben új állásfoglalásra hajlandók, ha megváltoztatják programjukat. Ilyen körülmények között hangzott el március 26-án Sziparina beszéde, március 27-én pedig Radics Pavle nyilatkozata, amelyek egy csapásra változtatták meg a politikai helyzetet.

A horvát falusi-párt formálisan elismerte az alkotmányt, a nép- ęs államegységet, a monarchiát ęs a dinasztíát ęs ez által ugyanarra a politikai ęs parlamenti terepre lépett, amelyen a radikálisok ęs Pribiesevity csoportja volt.

Ezen előzmények után indultak meg a két párt között a tárgyalások, melyek csak a két párt között

folytak ęs amelyre nem hívták meg sem a Davidovity demokratáit, habár elvben az alkotmány pártján állanak, sem a független demokratákat, mert ezek már a tárgyalások kiinduló pontjánál a horvátokkal való megegyezés ellen nyilatkoztak. Pribiesevityék ugyanis azon a nézetben voltak, hogy a Radics-párt új politikai nézete még nem elegendő garancia ahhoz, hogy vele koalícióba lépjenek ęs azt követelte, hogy még ne létesítsenek velük a radikálisok megegyezést.

Igy támadt a független demokraták ęs a radikálisok között ellentét. Nem áll azonban az, hogy a radikálisok hitszegők lettek volna ęs megszegették volna a független demokratákkal kötött megegyezésüket. A megegyezés Pribiesevity pártjával mult év márciusában létesült ęs csak az akkori kormánnyra volt kötelező ęs arra vonatkozott, hogy a választásokon együttesen lépnek föl.

Politikai szempontból kényelmetlen, hogy Pribiesevity csoportja ellenzékbe lép, mert ez oly benyomást kelt, hogy háttérbe szorulnak oly elemek, amelyek mindig az államegység mellett foglaltak állást. Az új kormány ügye azonban az, hogy politikájában nem fog sem a független demokraták, sem Davidovityék ellen állást foglalni.

Ezután még néhány szónok beszélt, amely után a klub elnöke este 8 órakor szavazás alá bocsátotta a kérdést. A jelenvolt képviselők az egy Tomity Milutin kivételével egyhangulag elfogadták a horvát falusi-párttal való megegyezést.

TÖZSDE

Július 15.

Beograd, Amsterdam 2290, Berlin 13-58, Bécs 825, Budapest 804, London 277, Páris 26875, Prága 169.

Zürich, Berlin 122-64, Budapest 72-55, Newyork 515 ęs ötnyolcad, Milánó 1897 ęs fél, Prága 1525, Wien 72-55, Varsó 98 ęs háromnegyed, Szófia 375, Bukarest 250, Beograd 907 ęs fél, London 2507, Páris 2415.

Budapest A terménytőzsde árai tartottak. Új buza 420, új rozs 360, új zab 330, takarmányárpa 280, tengeri 280.

Hatálytalanítják a törvényellenesen kiadott házalási engedélyeket.

Beeskerek, jul. 15.

Az ipartörvény tudvalevőleg szabályozza a házalást és a kereskedelemügyi minisztérium, mint ismeretes, az erről szóló rendelkezések végrehajtására rendeletet adott ki, melyben figyelmeztette a hatóságokat, hogy a házalást csak belföldön készült iparcikkkel engedélyezik. A belügyminisztérium államvédelmi ügyosztálya az iparhatóságoknak adott intenciókkal ellentétesen eselekedett és mintegy ötven romániai cigánynak engedélyt adott, hogy gyárilag készített szövet és szőnyegárukkal kereskedjenek.

Mivel az intézkedés törvényellenes, sérti a legális kereskedelmet és a feltételeknek megfelelő házalók érdekeit, Sztanojlovity Sándor kamarai titkár tegnap Beogradba utazott és közben járt ez ügyben a kereskedelemügyi és belügyminisztériumban. Az államvédelmi ügyosztályban folytatott tárgyalásoknál jelen volt Jakovljevit Milán panesevói rendőrfőkapitány is, aki kijelentette, hogy a házalási engedélyek könnyelmű kiadása közbiztonsági szempontokból is kifogásolható. Lazarevit Vászta, az államvédelmi ügyosztály főnöke, alárendelt tisztviselői előtt a közbenjáró Sztanojlovity titkár jelenlétében oly értelmű utasítást adott, hogy a jövőben semmiesetre sem adjanak ki házalási engedélyt, annál is inkább, mivel ennek kiszolgáltatása nem vág az osztály ügykörébe. A már kiadott engedélyk csak tartózkodásra jogosítanak fel — mondotta — és arról ilyen szellemben értesíti majd a vajdasági közigazgatási és rendőrhatalóságokat. Egyidejűleg megígérte, hogy utasítani fogja az alárendelt közegeket, hogy a házalást csak azoknak engedjék meg, akiknek a kereskedelemügyi minisztériumtól, vagy az iparhatóságtól kiállított engedélyük van.

Az első jugoszláv antialkoholista kongresszus.

Beeskerek, jul. 15.

Az első jugoszláv antialkoholista kongresszust, amely egyúttal a „Jugoszláv Absztinens Egyesület“ ötödik rendes közgyűlése volt, 1925. július 7., 8. és 9-én tartották meg Beogradban. Az új egyetem dísztermében gyűltek össze az ország összes absztinens egyesületeinek delegátusai és a tagok nagy sokasága.

A kongresszus megnyitása után a delegátusok köszöntötték egymást, a további munka a délelőtti folyamán adminisztratív jelleggel bírt. Elhatározták, hogy a jövő évi kongresszus Szkopljában lesz. Támadták az államot, hogy ezen mozgalmat nem segítse kellőleg. A miniszteri kiküldött megígérte, hogy a jövőben nagyobb segélyben részesítik az antialkoholista mozgalmat. A délután folyamán megalakították az „Absztinens jugoszláv tanárok egyesületét“; egyúttal elhatározták

Megkezdtek a Bánságban az agrárreform revíziót.

Megérkezett és megkezdte munkáját a kiküldött bizottság.

Beeskerek, jul. 15.

Az agrárreform miniszter, mint megírta a „Torontál“, elrendelte az agrárreform revízióját. A rendelet szerint bizottságok járják be az ország területét, felülvizsgálják az agrárreform kirendeltségek munkáját és véglegesítik az eddig ideiglenes jellegű földosztást, másrészt meg határozzák a vitás bérletű területek odaitételese felett.

A Bánságba kiküldött bizottság ma érkezett meg és haladéktalanul kiutazott a vidéki községekbe, hogy megkezdje a tevékenységét. A bizottság elnöke Kralj Zvonimir, a

Beogradban székelő vajdasági agrárreform igazgatóság vezetője.

A több szakértőből és földmérőből, valamint segéd személyzetből álló bizottság Melencin kezdi működését és onnan Basaidra megy. A környékbeli községek panaszainak elbírálása után Beeskerekre jön és az itteni agrárreform revízióját eíti meg.

Beeskereken az elmúlt év őszén volt revízió, a mostani bizottság munkája azonban még a korábbi működésének a felülbírálására is kiterjed.

A Bánságban is pusztít a tengeri moly.

Beeskerek környékén meglehetősen elszaporodott ellenfele — egy légyfaj. — Az Unió kiküldötte befejezte vizsgálatát.

— A „Torontál“ tudósítójától. —

Beeskerek, jul. 15.

Vasárnap érkezett meg Beeskerekre Malama Teodor, az Egyesült-Államok földművelésügyi minisztériumának kiküldötte, hogy a környéken a tengeri moly elterjedését és leküzdésének módjait tanulmányozza. Munkájával nagyrészt tegnap estig elkészült, ma még ellátogatott egy mezőgazdasági mintaközségbe, Lazarevóba, ahonnan azonban már délfelé visszatért és folytatta útját legközelebbi állomása, Kikinda felé. Távozása mindazonáltal nem végleges, mert, mint maga mondotta, augusztus közepére még egyszer visszatér az áldásdus Bánság megkedvelt metropolisába.

Beeskereki kutatásainak eredményével nagyon meg van elégedve, bár megelégedése számunkra kevésbé kellemes valóságot jelent, azt ugyanis, hogy területeinken is vigan pusztít a tengeri moly.

Malama Teodor az este nyilatkozott beeskereki munkájáról munkatársunk előtt és kijelentette, hogy a város határában hétfőn és kedden nagy kiterjedésű földterületek tengeritermését vizsgálta meg és azt tapasztalta, hogy a moly többé-kevésbé elterjedt és sok helyütt támadta meg a termést. Szerencsére ellenszereiben sincs hiány, mert a moly két nagy ellenfele közül a légyfajt meglehetősen számban találta képviselve Százalékarányban kifejezve, tizenöt százalékban állapította meg azt a fertőzött területet, amely a légyfaj petéinek lerakása folytán mentesítve van a moly pusztításaitól. A légyfajnak ugyanis az a sajátossága, hogy a tengerimoly lárvájára rakja tojásait, a kikelő pete pedig megemészti, szóval elpusztítja a lárvát, melytől ilyenformán megmentette a kukoricát.

Malama Teodor Kikindáról, mint már jeleztük, Szentára, onnan pedig Szubotica-ra, Szomborra és Noviszádra utazik.

ták az antialkoholista tanítási rendszer bevezetését az összes iskolákban.

Másnap Arangyelovity, a kereskedelmi akadémiai tanára beszélt az alkohol gazdaságtani jelentőségéről. Érdekes előadásában kimutatta, hogy országunkban 60.000 kávéház és koresma s 40.000 buffet, tehát 100.000 helyiség van, ahol alkoholos italokat árulnak. További beszédében fejtegette, hogy az antialkoholizmus nem a szőlő ellen, hanem az erjedés, tehát az alkohol ellen irányul, mert a modern technika már annyira haladt, hogy alkohol nélkül is bort, sört stb. is lehet előállítani, amelyek nem bódítanak el s nincsenek káros hatással. B-k.

A hamis mérlegek alkonya.

Felülvizsgálásra, hitelestésre és szigorú ellenőrzésre készülődnek.

Beeskerek, jul. 15.

A mérlegek ellen gyakorta hangzanak el panaszok. A legkülönfélébb vádakat merik ellenük felhozni, többek között azt is, hogy lelkiismeretlenül végzik rendeltetésüket, hamis súlyt mutatnak és megkárosítják az eladó előnyére a vevőt. Különösen a piaci mérlegekkel szemben könnyőtelen a közönség és eleve bizalmatlan a mérőegység hálátlan szerepét betöltő szerszámokkal szemben, mert az érzéketlen vasban is összejátszást, szövetséget vél a kofával. Pedig indokolatlanul hangzanak el a vádak — mondják ők.

Akár úgy volna, ahogy az eladók állítják, akár úgy, ahogy a vevők hangoztatják, alkalmat adnak az árusoknak, hogy mértékük valódiságát hivatalosan megállapíttassák és a vizsgálat eredményét látható jellel, pecséttel hitelesítsék. A szokásos mérleg felülvizsgálást és hitelesítést Beeskereken július 25-ig bezárólag végzik. Huszonötödikén túl szigorú ellenőrzést tartanak a piacokon és egyebütt is és ahol hitelesítetlen, vagy olyan mérlegeket találnak, amelyeknek ellenjegyzését 1925-ben elmulasztották, azoknak tulajdonosait az előírt rendelkezéseknek megfelelően, szigorúan megbüntetik.

— HIREK —

— jul. 15.

Jegyzői értekezlet. Ma délelőtt a beeskereki központi járás jegyzői Tyosity Nebojsa főszolgabíró előnökle alatt értekezletet tartottak a főszolgabíró hivatalos helyiségében, amelyen különféle közigazgatási kérdéseket vitattak meg. A főszolgabíró főleg a költségvetések összeállítására nézve adott utasításokat és javasolta, hogy az ügymenetel megkönnyítése végett ezen túl tétlenként részletesen vegyék fel a budgetbe az egyes előrelátható kiadásokat.

Egészségügyi razzia a járásban. A beeskereki járásban a napokban kezdtek meg az egészségügyi szemléket, melynek során megtekintik az egyes községbeli vendéglőket, koreszmákat, hentesáru és egyéb üzleteket, hogy megállapítsák közegészségügyi tekintetben nem esnek-e kifogás alá. A szemlélt Kovácsévity Dusan dr. kerületi egészségügyi főnök, Serity H. állatorvos és Sztójesity Jovan szolgabíró végzi, akik eddig Szrpszki- és Szlovaeskiaradác, Szrpszki- és Nemaeskielemit, Klek, Begejszvetidjuradj, Ban, Deszpotovac és Lazarevó üzleteit és vendéglőit vizsgálták felül.

Holnap kezdődnek meg a „Nemtudomka“ sorozatos előadásai! A „Keresztén Nőegylet“ azért tűzte ötször előadásra ezen opperettet, hogy mindenkinek alkalma legyen benne gyönyörködni. Jegyek korlátolt mennyiségben még kaphatók az „Ipar és Kereskedelmi Bank“ (Csath N.) fő-utcai helyiségében.

Bosszúból beverte haragosa ablakait. Fibisan Giga botosi földműves valami esekélyesség felett összeveszett Karakasevity Jelena vendéglősnővel. Az összezőrdülés óta keményen tartott a harag és Fibisan csak az alkalmat várta, hogy bosszuját kitöltthesse. Mivel más módon nem vehette magának elégtételt az éjjel beverte a koreszmárosné ablakait. És munka után, mint aki jól végezte dolgát, a lakására ment. Az eljárás megindult ellene.

Ingyen kap ötvézezer dinár biztosítást, ha egy évre a rendes kiadóhivatali áron előfizet a „Torontál“-ra.

Megharapta a veszett kutya. Lobat Jano szlovaeskiaradáci földműves kutyája a napokban megharapta Hrubik Ádám 10 éves aradáci földművesgyereket. Hrubikot a noviszádi Pasteur-intézetbe szállították. A beeskereki bakteorológiai állomás vizsgálatának eredménye szerint, a kutya veszett volt. Lobat ellen megindult az eljárás.

Bulgáriában még tart a zavaros. Szófiából jelentik, hogy Gavrovszki volt kommunista vezető Tvinovóban meggyilkolták.

* Dr. Ellmer Gyula ügyvéd a közös irodából kilépve, ügyvédi irodáját a Népbank r.-t. jogi osztályában megnyitotta.

* 299 dinár a női lakkeipő és bármely szín elegáns antilopcipő BATA-nál.

Minden éves előfizető ingyen megkapja a KONTINENTÁG biztosító-társulat 50.000 dináros tűzbiztosítási kötvényét.

A „Béga“ titka. Perlezen a Béga egy negyven év körüli férfi hulláját vetette partra. Személyazonosságát nem tudták megállapítani, mert zsebeinek átkutatásakor semmiféle iratra nem tudtak találni. Mivel a testén külérőszak nyomát nem találták, valószínűnek tartják, hogy az illető öngyilkosságot követett el. A becskerekai ügyészség engedélyével ma temették el.

Jackie és én.

Ez akkor volt kérem, mikor Jackie enyhe gyomorrontással megérkezett Bécsbe, lobogók, dobpergés és éljenzuhatag között. Autója megállt a Brisztol előtt, a népek lármáztak kérem és elragadtatással telepedtek egymás hasába. Jackie bement a szállóba, Jackie borraalót adott a portásnak. Jackie átöltözött. Majd Nietzsche Zarathustrájának legújabb kiadásával kezében, álszakállal kilépett az erkélyre, belépett a szívébe, olyan heles volt kérem, az öszenők szerelmesek lettek beléje, a mint ott állt az erkélyen, jobbkeze a la Napoleon, balkeze a la Jackie Coogan — és elmeredt a távoli ködökbe, gondolván, istenke, istenke, ha én most ásíthatnék egyet úgy, hogy ez a sok hülye bécsi észre ne vegye...

Lobogók lobogtak, sipok sipoltak és zenekarok zenekaroltak. Az emberek szemében földöntúli elragadtatás lángolt. Szép volt az este, lázas, lelkesen elragadó.

... Ez akkor volt kérem, amikor a kenyértelen rokkantak lefeküdtek a villamosokra és várták a halált. Kenyeret hiába vártak, most tehát a halált várták, mert a halált senki sem várja hiába.

De hogy le ne térjek a tárgyról, Jackie mosolygott az erkélyen. Majd meghajolt, kezét fogott ösztérségével és elhagyta a Vatikánt. Kilépett a pályaudvarra és az osztrák köztársaság elnökétől átvette az érmeiket. Hivatalos jelentések szerint, Jackie ekkor mosolygott. Nem nagyon, inkább kicsit jobb felé húzta a száját és lehetett látni, hogy foga van. Jackie leérettségizett, majd megnősült. Jackie mind feljebb lép az Olympos lépcsőin, immár hatvan éves és nemsokára abba hagyja a gyerekképeket és komoly, felnőtt darabokat fog játszani. Jackie megdieszül, most mindjárt dicsfénybe burkolózik, egyelőre lép balra, hátra, a tömeg zug, viharzik. Éljen, hip, hip, esetleg hurrá, Jackie újra lép, még egyet, majd hirtelen nadrágjához kap és eltűnik az erkélyajtó mögött. A tömeg magánkívül van, éljenéljenéljen, a papa Coogan boldogan mosolyog, a hold szintén, a rokkantakat pedig rendőri karhatalommal távolítják el, szedik fel a sinekről. Felrakják őket egy teherautóra, az egyik leenhagyta a műlábát, egy rendőr utánna hajtja.

A teherautó elhalad, Jackie újra megjelenik az erkélyen. Száraznadrág van rajta és csókokat dobál a népnek. A nép könnyezik és megvan hatva.

Én is.

Aszlányi Károly.

A vagyonszállítási áldozata. Prágából jelentik, hogy gróf Khun-Hohenstein Ottó ismert dúsgazdag mágnás kényszeregyességi eljárást kért maga ellen. Hohenstein grófot a földbirtokreform és a vagyonszállítási tette tönkre. Adóban és vagyonszállításban 28 millió cseh koronával tartozik.

Elemi sorscsapásoktól senki sinemesítve. Fizessen elő egy évre a „Torontál“-ra és ezzel ingyen biztosította lakásberendezését, ruháját, fehérműjét ötvézer dinárra.

* Csak két billentyű néma! — panaszkolta egy zongoravásárló. Bábált aztán a zongorán mester és kontrár, de a két hibás billentyű vagy nem szól, vagy csak igen tompán. Aki a zongorát Lenhardt Antalnál veszi, így nem járhat, mert Lenhardt szavatosság mellett szállítja házhoz és csak teljes kihangolás után adja át.

Páratlan kedvezményt kap ötvézer dináros tüzbiztosítás formájában, ha egy évre előfizet a „Torontál“-ra.

* 69 dináros és 99 dináros áron kapja a legjobb minőségű és legmodernebb szabású női fehér vászoncipőt BATA-nál.

A „Torontál“ minden éves előfizetőjét ötvézer dinárra biztosítja tüzkár ellen.

Titkos tárgyalások Olaszország, Csehszlovákia és Ausztria között.

Budapestről jelentik: A magyar politikai körökben éppúgy, mint az ipar és mezőgazdaság vezető emberei körében rendkívüli érdeklődéssel tárgyalják azt a fordulatot, amely a Bécsben folyó gazdasági tárgyalások körül mutatkozik. A fordulat lényege abban áll, hogy az olaszok és csehek preferenciális vámkokat ajánlanak fel Ausztria részére. Ennek messzemenő következményei lennének, amit az osztrákok erősen titkolnak, de az előkészületekről értesítést szereztek a magyar gazdasági körök. A preferenciális vámkok politikai háttere az lenne, hogy ezekkel megakadályozzák Ausztria csatlakozását Németországhoz. A bécsi hírek szerint, a helyzet előkészítése már a júniusban tartott genfi konferencián megkezdődött és eddig úgy alakult ki, hogy preferenciális vámkok fejében Ausztria semmiféle gazdasági előny nyújtására nem kötelezi magát Olaszországgal és Csehszlovákiával szemben. A konföderáció helyett tehát preferenciális vámkokkal akarják létrehozni a dunai államok egységét, de a részletek egyelőre hiányoznak, mert Bécs erősen titkolódik.

Egyes verziók szerint Benes intenciójának megfelelően szó van arról is, hogy a gazdasági érdekszövettségbe az SHS királyságot is bevonják. Ez a hír megerősítésre szorul.

Riport a régi Becskerekről.

1895 jul. 15.

Az önkéntes tűzoltók tegnap a kiserdőben tánemulatságot rendeztek, amelyen résztvett Rónay főispán és neje is.

1905 jul. 15.

Ma folyt le a tűzoltótanfolyam vizsgálója.

Az új adóreform.

XII.

A nyilvános számadásra kötelezett vállalatok adójának kulcsa.

Az adó kitesz:

1. Ipari és bányavállalatoknál és a szövetkezeteknél: 15, 16, 17, 19, 21, 23, illetve 25 százalékot.
2. A többi vállalatoknál: 20, 21, 22, 24, 26, 28, illetve 30 százalékot az adóalapnak, ha a rentabilitás nem haladja túl a 6, 10, 15, 20, 25, 30 százalékot, illetve meghaladja a 30 százalékot.

Ha egy és ugyanazon adóköteles vállalat mind a két tétel alá tartozik, akkor csak a magasabb adókulcs alkalmazandó.

A korlátlan felelősségű mezőgazdasági és ipari vállalatoknál, — a melyek üzletrészekre alakultak, ha ezen üzletrészekre az alapszabályok értelmében 8 százaléknál nagyobb osztalékot nem fizetnek, — a fenti adótételek 5 százalékkal lejjebbítettek.

Kölcsönös segélyezésre alakult szövetkezeteknél, ha üzletrészeik nem haladják meg havonként az 50 dinárt, vagy hetenként a 10 dinárt és munkakörük korlátozva van a tagjaik részére adandó segélyre, szükség, betegség vagy halál esetére, a fenti tételnek 5 százalékkal kevesebb, ha tagjaiknak legfeljebb 3 százalékkal magasabb kamatot számítanak, mint amilyen a Nemzeti Bank az évi legnagyobb váltóeszkömkamatja volt.

A községi és megyei pótdadók kivételése céljából az adó aránylagosan felosztandó a központ és a fiókintézetek között. Ha a főüzlet semmiféle jövedelmet nem mutat ki, akkor rá esik 10 százalék és a fióküzletekre 90 százalék aránylagosan felosztva.

A törvénytervezet ezeket az intézkedéseket tartalmazza a nyilvános számadásra kötelezett vállalatok adójára nézve.

Általában ezen tervezet támaszkodik az 1916 évi XXXIV. t. cikkre és a 142000/916. számú pü. min. utasításra.

Alaposan tárgyalja és kritika tárgyává teszi a törvénytervezet erre vonatkozó részét a vojvodina-i bankok szövetségének tervezete, amely már az illetékes faktorok előtt fekszik.

A magunk részéről kifogásoljuk a tervezetnek azon részét, amelyben

Gyönyörű nyáriruhák

bluzok, flc- és bársonyalapok érkeztek.

Filcvasalást és alakítást jutányos árban vállal 1397

Aszlányi Julia V. Becskerek,

Nemanjina (Jenő herceg) u. 7. sz., Tanner-ház.

az adóalaphoz hozzáüti a vállalat által fizetett közvetlen adók és járulékaiknak összegét. Kifogásoltuk azt az indokolatlan eljárást már a magyar törvényben is, de akkor ez nagyobb port nem vert fel azért, mert a háboru előtt a fizetett adók és járulékaik nem voltak oly nagyok és nem emésztették fel az évi tiszta jövedelmet, de most, mikor járulékaival együtt egy mondjuk 70.000 dinár jövedelmet kimutató pénztézetet a különböző rendes és rendkívüli pótlékokkal és pid. itt Becskereken, a maga 500 százalékot meghaladó községi, megyei és egyéb pótdadókkal körülbelül 150.000 dinár adót fizet, akkor, ha a következő évben pid ugyanazon tiszta jövedelemhez hozzáadjuk a 150.000 dinár adót, amely ezt a tiszta jövedelmet kétszeresen meghaladja, oly adóalapot nyerünk, hogy abból horribilis adózás jön ki, úgy hogy egy néhány év múlva már a részvénytőke sem lesz elegendő az adó törlesztésére, tehát a csődbe kergeti a vállalatot.

A mostani tervezet most még azzal tetézi ezt a bajt, hogy nem enged levonni a tisztviselők helyett fizetett adót és járulékaik, amelyet eddig levonni lehetett. Szolgáljon illusztrálásul egy helybeli malom esete. A kivető hatóság most még tévedésből hozzácsatolta a malom adóalapjához a még 1923. évben tévesen kivett és a panasz el nem intézése folytán kifizetni kényszerült 142.000 dinár tisztviselői fizetések és drágasági pótlékok után kifizetett IV. o. ker. adót és járulékaik. Ezzel a 70.000 dináros tiszta jövedelmet kimutató malom terhére, oly horribilis adó lett kivéve, hogy nehéz lesz azt kifizetni. Most ez csak tévedésből történt, de ha majd törvényen alapszik a hozzáadás, mi lesz akkor? Ha nem is lesz ily nagy a tisztviselők adója, de azért amint kimutattam a jövedelemadóról szóló cikkemben elég nagy megterhelést fog jelenteni. Ha az adóalaphoz hozzáütdök, tetelesen meg fogja növesztetni a vállalat adóját, ha pedig a vállalat nem fogja az adót a tisztviselő helyett fizetni, ez katasztrófális megterhelést jelent a tisztviselők részére és végeredményben fizetésemeléssel a vállalat fogja ennek levét meginni. A mostani tervezet szerint továbbá az adókövetés a rentabilitás szempontjából történik.

A rentabilitás megállapítását az adóalaphoz szolgáló tiszta jövedelemnek, a vállalat tiszta saját tőréjének egymáshoz viszonyítva. A vállalat tiszta saját tőkéje alatt értendő az év végén főkönyv szerint mutatkozó aktívák összege, leülve belőle a tnyleges adósságokat, amelyek közzé nem tartoznak az alaptőke és annak minden felemelése és az összes saját tartalékalapok.

Mindazokban az esetekben, amelyekben a rentabilitás megállapításához szolgáló két tényező valamelyike nincs meg, a hiányzó tényezőt vagy közvetlenül magát a rentabilitást az adókövető-bizottság állapítja meg. Átvive a prakszisba ezt a rentabilitási elméletet, ez a következőképpen fest:

Elöttem fekszik egy malom részvénytársaság 1925. évi mérlege: 200 000 dinár törvény szerinti kidolgozott tiszta jövedelemmel szemben áll 3.740 000 tiszta vagyon. A rentabilitás tehát 6 százalékon alul van és így fizetne a vállalat 15 százalék állami adót vagyis 30 000 dinárt, a

Az új jugoszláv vámtarifa

(teljes kiadás, Pillischer és Sztanisits Noviszád) az összes vonatkozó törvényi rendelkezésekkel, használati utasítással, a tarára vonatkozó határozmányokkal és a vámolásnál kövendő eljárással. Terjedelme 150 oldal. Most jelent meg. Kapható a SCHMOLKA hirdetőrórában, NOVISZÁD

Orient Bioskop

Szerdán, jul. 15-én 5, 7 és 9 órákor

Jegyek elővételben kizárólag a mozi pénztáránál kaphatók.
Pénztárnyitás: d. e. 10—1/2-ig, d. u. 4—5-ig. Vasár- és ünneppapokon d. e. 10—11 óráig, d. u. 2 órákor.

A szezon nagy attrakciója! Csak felnőtteknek!

„SANJIN“.

A szerelem evangéliuma. Arcubasev világ-hírű regényének erotikus filmváltozata 6 felvonásban.

Rendezte: Dr. Boris Nevolin. A főszerepben: OSZKAR BEREGI és MAGDA SZONIA.

Gyermeektelen házaspárnak egy

butorozott szoba kiadó

1443

III. külkerület 2/d. szám alatt.

Értesitem a t. közönséget, hogy Ljubljanszka (Petrovics) utca 11. sz. alatt

Varrodát

nyitottam; ahol ruha, kosztüm és fehérnemű a legújabb divat szerint mérsékelt áron készül.

1444

Staff Mária.

pótlékokkal együtt legalább 150.000 dinárt. Tényleges tiszta jövedelme 46 000 dinár, tehát az adó a tiszta jövedelem több mint háromszorosa. Jövőben 150 000 dinár adót fogna; a tiszta jövedelemhez hozzáütni, az idén csak 80.000 dinár lett hozzáütni és így tovább a hozzáütnendő adó évente 100.000 dinárral több lesz, könnyen ki lehet számítani tehát, hány év múlva következik be a vég.

Háromszáz dinárért egy évig kapja a „Torontál“-t és ezzel ötvenezer dinárra biztosította lakásberendezését, ruháját, fehérneműjét.

Sport

Fotball. A magyar válogatott második svéd mérkőzésén Göteborgban játszott a göteborgi csapattal 2:2 eredménnyel.

A Kadima házi uszóversenye ma délután öt órákor kezdődik a Fischer-féle uszodában.

A beográdi alszövetség Beeskereken fotballtilalmat rendelt el július 18. és 19-én, mivel ezen a két napon rendezik meg a Vojvodinai atlétikai bajnokságokat.

Felelős szerkesztő távol, a szerkesztésért felel
JUHÁSZ FERENC.

A kiadóhivatal telefonja — 21.

A szerkesztőség telefonja 281.

Eladó 1401

egy üzempépes 1/3 lóerejű villanymotor.

Érdeklődni lehet Eperjessy Károly asztalosnál, Beogradszka u. 2317.

Krumenacker István

nyug. vasúti főfelügyelő vállal fuvarlevél felülvizsgálatát és vasúti szállításból eredő mindenemű visszereseket (hiányok, sérülések és határidő túllépések).

Vel. Beeskerek, Etvesova u. 5.

Gőz- és kádfürdőmegnyitás

Értesitem a t. közönséget, hogy augusztus 1-én a városi gőz- és kádfürdő megnyílik. Férfi és nőmasszirozó, gyógy és szénsavas fürdők kaphatók. — — — Kérve a n. é. közönség szives pártfogását

1377

Heinrich Milson, fürdőbérő.

Beeskerekről azonnal szállítható!

Ia kétéves romániai bükkhasáb tűzifa,

Ia válogatott romániai bükkhasítvány.

A legelőnyösebb feltételek mellett. Minden mennyiségben.

Megrendeléseket felvesz **Stern Antal** Velikibeeskerek, Vojvodina (Rózsa) szálló 1381**Cosulich Cine**hajóival **Splitből** indulhat **Délamerikába.**

Vezérképviselőt SHS. részére J. B. Draskovity, Zagreb. 1089

Velikibeeskerekfi fiók: Kralja Petra trg 4.

Tungstram

Nyomatott Pleits Fer. Pálnál, Velikibeeskerek.

Fürdő

ruhák, trikók, cipők és sapkák, női, férfi és gyermek, ugyszintén harisnyák, szoklik, kötött-, szövött- és rövid-árúk legpraktikusabban és legolcsóbban Klein Jenő lerakatában Lavaszlav Trebitynél V. Beeskerek, Aleksandrova (Fü) u.

Butorozott szoba

903

két szerényebb igényű fiatalember részére kiadó, esetleg teljes ellátással is.

Cim a kiadóhivatalban.

Könyvelésben, számvitelben, magyar és német gyorsírásban jártas

tisztviselőnő

azonnali belépésre állást keres.

Cim a kiadóban. 790

Lakás kosztta

4-5 fiatalember részére heti 180 dinárért azonnal kiadó.

Bővebbet a volt Vörösmarty-utca 22. szám alatt (Lukity-szappangyár mellett). 1392

Legolcsóbb motorok

ujak és keveset használtak benzín-, szilvógáz-, nyersolaj-zemre Speciális csónak- és hajómotorok (Semi Diesel) 3-120 HP-ig minden nagyságban.

2 drb új Puch-féle motoros szántógép cséplésre kitűnően alkalmas.

Malom- és darálóberendezések, mindenféle üzemanyagok, gépsziják stb a legkedvezőbb fizetési feltételek mellett

Petráss Lászlónál Velikibeeskerek, Geteova (Német) u. 48

„Anduro“

bőrfedőlemez

Aszfalt

fedőlemez

izoláló aszfalt lemez 5-7 mm.

Köszénkátrány, facement, karbolineum, köszénkátrányolaj, köszénzsurok, kovácsszurok, vaszsurok, izoláló anyag, csőösszekötő anyag stb.

kereskedő és építész uraknak gyári áron a zemuni aszfaltgyár beeskerekfi képviselőjénél

Lyubisa Pichert,

Lukity-szappangyár. 1017

Kladja Pleits Fer. Pál.